

FILHARMONIA LUBELSKA IM. H. WIENIAWSKIEGO W LUBLINIE
LISTA UTWORÓW DO PLEBISCYTU W PROGRAMIE
„FILHARMONIA/OSTROŻNIE, WCIĄGA!!!”

1. Ludwik van Beethoven: VI Symfonia F- dur op. 68 „Pastoralna”
<https://www.youtube.com/watch?v=aW-7CqxnAQ>

Kompozycja nawiązuje do popularnej w owym okresie idei powrotu do natury, którą wyśledzić można zarówno w twórczości Goethego, jak i w dziełach francuskich oświeceniowców. Dziś pewnie chętnie słuchają je Ci wszyscy, którym marzy się ucieczka z wielkich miast na podmiejskie prowincje

2. Piotr Czajkowski – Fantazja b- moll „Romeo i Julia”
<http://www.muzykotekaskolna.pl/multimedia/utwory/piotr-czajkowski-uwertura-fantazja-b-moll-romeo-i-julia/>

Utrzymana jest ona w formie sonatowej, poprzedzonej wolną, chorałową introdukcją. Konflikt tematyczny rozgrywa się w przeciwstawieniu burzliwego tematu wrogości i przesyconego uczuciem tematu miłości, o którym Rimski-Korsakow pisał: „co za niewysłowione piękno, co za gorąca namiętność; to jeden z najlepszych tematów w całej muzyce rosyjskiej”. Najważniejszą rolę w przetworzeniu odgrywa temat wrogości, silnie rozwijany, splatany z melodią wstępu. Całą uwerturę kończy epilog, oparty na zmienionym temacie miłości.

3. Johannes Brahms – III Symfonia F- dur op. 90
<http://ninateka.pl/audio/johannes-brahms-iii-symfonia-f-dur-op-90>

Utwór, którego wnikliwe słuchanie owocuje zaskakującymi tropami – twórczością Roberta Schumanna i... Carlosa Santany. Dla wielbicieli zagadek mamy jeszcze dwa tropy: III Symfonia „Reńska” Schumanna (którego z Brahmsiem łączyła serdeczna przyjaźń) oraz motto Brahmsa: F-A-F (od Frei aber froh – „Samotny lecz szczęśliwy”). Podpowiemy tylko, że obydwa wiodą do części pierwszej Brahmsowskiego arcydzieła.

4. Claude Debussy – „Popołudnie Fauna”
<http://ninateka.pl/audio/claude-debussy-preludium-do-popoludnia-fauna>

Ten zaledwie dziesięćminutowy poemat symfoniczny należy do najważniejszych dzieł XX wieku, choć na dobrą sprawę powstał w wieku XIX. Jego znaczenie dla muzyki kolejnego stulecia okazało się jednak kolosalne. Utwór wyznacza przełom w twórczości Debussy’ego, a

także początek impresjonizmu w muzyce. Utwór powstał pod wrażeniem poematu Stéphane'a Mallarmégo *Popołudnie fauna*, opublikowanego w 1876 roku. Poemat zrobił karierę w kręgu artystów, stał się m.in. inspiracją dla obrazu Éduarda Maneta.

5. Maurice Ravel – Koncert fortepianowy D- dur na lewą rękę.

<https://www.youtube.com/watch?v=KJTUUKAdZDU>

Jedno z najbardziej znanych dzieł kompozytora. Napisany na specjalne zamówienie Paula Wittgensteina, pianisty, który stracił prawe ramię podczas wojny – prywatnie brata znanego niemieckiego filozofa

6. Maurice Ravel – „Bolero”

https://www.youtube.com/watch?v=s_pSJOkmYBA&feature=youtu.be

Bolero to hiszpański taniec, popularny w Paryżu w czasach Chopina, a także w Ameryce Południowej. Bolero to wspaniały przykład hiszpańskiej muzyki ludowej, która zainspirowała kompozytorów z całego świata do stworzenia arcydzieł wokalnych i instrumentalnych. Sekret popularności bolera polega na połączeniu dynamicznego rytmu, wyrazistej melodii i wyszukanych wariacji. W Hiszpanii wciąż istnieje tradycja wykonywania bolera jednocześnie przez muzyków grających na gitarze i bębnach oraz przez tancerzy, wybijających rytm kastanietami, a także śpiewaków improwizujących wokalizę.

Bolero Ravela, skomponowane w 1928 r., to prawdopodobnie najczęściej wykonywany utwór muzyki klasycznej. Podobno brzmi gdzieś na świecie co około 15 minut. Przeczytaj więcej o bolerze jako o formie muzycznej.

7. Karol Szymanowski – „Harnasie” (fragmenty)

<http://ninateka.pl/audio/karol-szymanowski-harnasie-fragmenty>

Utwór jest pokłosiem częstych wizyt Szymanowskiego w Zakopanem oraz panującej w środowisku inteligencji młodopolskiej chłopomanii. Pomysł na balet o tematyce góralskiej zrodził się w 1923 roku na weselu pisarza Jerzego Rytarda, przyjaciela kompozytora, z góralką Heleną Gąsienicą-Roj. Szymanowski był na nim drużbą i uczestniczył w wieloetapowych obrzędach, m.in. w zapraszaniu gości. Rozmachem i rozgłosem wesele to dorównywało słynnemu weselu poety Lucjana Rydla z Jadwigą Mikołajczykówną, opisanemu przez Stanisława Wyspiańskiego w dramacie *Wesele*

8. Karol Szymanowski – „Stabat Mater”

<https://www.youtube.com/watch?v=zHfS4FwXTPw>

„Jest to jedno z tych objawień muzycznych najwyższej kategorii, które w pełni zasługują na nazwę arcydzieła” – pisze o „Stabat Mater” w swej monografii Szymanowskiego Stanisław

Golachowski.

Więcej o utworze

<http://culture.pl/pl/dzielo/karol-szymanowski-stabat-mater>

9. Romuald Twardowski – „Album włoski”

<https://www.youtube.com/watch?v=lty8DRym2bA>

Muzyka Twardowskiego, jakkolwiek bardzo nowoczesna (liczne wykonania na „Warszawskiej Jesieni”), jest mimo to nader komunikatywna, pełna wewnętrznego dramatyzmu i posiadająca rys indywidualny. Stanowi ona oryginalne zjawisko w powojennej muzyce polskiej i jako taka ma szansę na zajęcie trwałego miejsca w muzyce polskiej. W ostatnim czasie muzyka Twardowskiego jest coraz częściej wykonywana na Zachodzie, a zwłaszcza w USA, gdzie jego Trio na skrzypce, wiolonczelę i fortepian robi autentyczną karierę.

10. Marek Stachowski – „Choreia”

W połowie lat siedemdziesiątych w twórczości Stachowskiego następuje wyraźny odwrót od haseł awangardy. Wiele z wypracowanych w okresie sonorystycznym środków kompozytor zachowuje, łącząc je z elementami neotonalności i klasycznej polifonii. Muzyka Stachowskiego nie traci przy tym swoich charakterystycznych rysów: cechuje ją przejrzystość konstrukcji, elegancja brzmieniowa i wyrazisty nastrój. O preferencjach stylistycznych Stachowskiego wiele mówią trzy utwory zdradzające zainteresowania kompozytora kulturą śródziemnomorską: Choreia na orkiestrę symfoniczną (1980), Madrigali dell'estate na głos i trio smyczkowe (1984) i Ody safickie na mezzosopran i wielką orkiestrę symfoniczną (1985). Wszystkie tworzą niezwykle subtelny nastrój.